

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про дорожній рух

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 31, ст.338)

{Вводиться в дію Постановою ВР

№ 2953-XII від 28.01.93, ВВР, 1993, № 31, ст.339}

{Додатково див. Постанову ВР

№ 3914-XII від 02.02.94, ВВР, 1994, № 22, ст.146}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами

№ 234/94-ВР від 10.11.94, ВВР, 1994, № 46, ст.414

№ 557-XIV від 24.03.99, ВВР, 1999, № 19, ст.173

№ 3033-III від 07.02.2002, ВВР, 2002, № 26, ст.176

№ 3047-III від 07.02.2002, ВВР, 2002, № 29, ст.194

№ 743-IV від 15.05.2003, ВВР, 2003, № 29, ст.233

№ 1096-IV від 10.07.2003, ВВР, 2004, № 6, ст.38

№ 1528-IV від 19.02.2004, ВВР, 2004, № 22, ст.317

№ 1961-IV від 01.07.2004, ВВР, 2005, № 1, ст.1

№ 2249-IV від 16.12.2004, ВВР, 2005, № 5, ст.116

№ 3370-IV від 19.01.2006, ВВР, 2006, № 22, ст.184

№ 586-VI від 24.09.2008, ВВР, 2009, № 10-11, ст.137

№ 2756-VI від 02.12.2010, ВВР, 2011, № 23, ст.160

№ 3163-VI від 17.03.2011, ВВР, 2011, № 38, ст.382

№ 3565-VI від 05.07.2011, ВВР, 2012, № 5, ст.34

№ 4103-VI від 09.12.2011, ВВР, 2012, № 28, ст.309

Кодексом

№ 4495-VI від 13.03.2012, ВВР, 2012, № 44-45, № 46-47, № 48, ст.552

Законами

№ 4555-VI від 20.03.2012, ВВР, 2012, № 41, ст.493

№ 4621-VI від 22.03.2012, ВВР, 2013, № 2, ст.11

№ 5081-VI від 05.07.2012, ВВР, 2013, № 30, ст.340

№ 5085-VI від 05.07.2012, ВВР, 2013, № 30, ст.342

№ 5316-VI від 02.10.2012, ВВР, 2013, № 38, ст.502

№ 5459-VI від 16.10.2012, ВВР, 2013, № 48, ст.682

№ 5502-VI від 20.11.2012, ВВР, 2014, № 8, ст.88

№ 877-VII від 13.03.2014, ВВР, 2014, № 15, ст.326}

{Зміни до Закону див. в Законі № 723-VII від 16.01.2014 (набирає чинності 21.07.2014 - див. розділ II цього Закону) - втратив чинність на підставі Закону № 732-VII від 28.01.2014}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами

№ 1193-VII від 09.04.2014, ВВР, 2014, № 23, ст.873

№ 1283-VII від 29.05.2014, ВВР, 2014, № 29, ст.943

№ 1303-VII від 03.06.2014, ВВР, 2014, № 29, ст.945

№ 71-VIII від 28.12.2014, ВВР, 2015, № 7-8, № 9, ст.55

№ 222-VIII від 02.03.2015, ВВР, 2015, № 23, ст.158

№ 596-VIII від 14.07.2015, ВВР, 2015, № 39, ст.372

№ 597-VIII від 14.07.2015, ВВР, 2015, № 35, ст.343

№ 901-VIII від 23.12.2015, ВВР, 2016, № 4, ст.44

№ 1993-VIII від 04.04.2017, ВВР, 2017, № 21, ст.243

№ 2059-VIII від 23.05.2017, ВВР, 2017, № 29, ст.315

№ 2234-VIII від 07.12.2017, ВВР, 2018, № 6-7, ст.40

№ 2262-VIII від 21.12.2017, ВВР, 2018, № 15, ст.120

№ 2475-VIII від 03.07.2018, ВВР, 2018, № 36, ст.272

№ 2581-VIII від 02.10.2018

№ 2612-VIII від 08.11.2018}

{У тексті Закону слова "дорожньо-транспортна подія" в усіх відмінках і числах замінено словами "дорожньо-транспортна пригода" у відповідному відмінку і числі згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008}

{У тексті Закону слова "уповноважений орган Міністерства аграрної політики України" в усіх відмінках замінено словами "центральний орган виконавчої влади з питань нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі" у відповідному відмінку згідно із Законом № 3565-VI від 05.07.2011}

{У тексті Закону слова "центральні органи державної виконавчої влади", "центральні органи державної виконавчої влади України", "підрозділи Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України", "Державтоінспекція Міністерства внутрішніх справ України", "центральний орган виконавчої влади з питань нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі", "Міністерство охорони здоров'я України" в усіх відмінках та числах замінено відповідно словами "центральні органи виконавчої влади", "відповідні підрозділи Міністерства внутрішніх справ України, що забезпечують безпеку дорожнього руху", "Міністерство внутрішніх справ України", "центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі", "центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я" у відповідному відмінку та числі згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

{Зміни в частині заміни слів у тексті Закону див. у підпункті 2 пункту 5 Закону № 5502-VI від 20.11.2012}

Цей Закон визначає правові та соціальні основи дорожнього руху з метою захисту життя та здоров'я громадян, створення безпечних і комфортних умов для учасників руху та охорони навколишнього природного середовища.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Завдання Закону України про дорожній рух

Закон регулює суспільні відносини у сфері дорожнього руху та його безпеки, визначає права, обов'язки і відповідальність суб'єктів - учасників дорожнього руху, міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, об'єднань, підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності та господарювання (далі - міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та об'єднань).

Стаття 2. Законодавство про дорожній рух

Законодавство про дорожній рух складається з цього Закону та актів законодавства України, що видаються відповідно до нього.

Стаття 3. Державне управління у сфері дорожнього руху

Державне управління у сфері дорожнього руху та його безпеки здійснюється Кабінетом Міністрів України, спеціально уповноваженими на це центральними органами виконавчої влади, органами виконавчої влади в Автономній Республіці Крим, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування.

{Частина другу статті 3 виключено на підставі Закону № 901-VIII від 23.12.2015}

{Стаття 3 в редакції Закону № 586-VI від 24.09.2008}

Розділ II

КОМПЕТЕНЦІЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ, ОРГАНІВ ВЛАДИ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ, МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, МІНІСТЕРСТВ, ІНШИХ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА ОБ'ЄДНАНЬ ГРОМАДЯН

{Назва розділу II в редакції Закону № 5459-VI від 16.10.2012}

Стаття 4. Компетенція Кабінету Міністрів України у сфері дорожнього руху

До компетенції Кабінету Міністрів України у сфері дорожнього руху належить: підготовка проектів законів, нормативних актів з питань дорожнього руху та його безпеки, а також відповідальності за їх порушення на території України;

{Абзац третій статті 4 виключено на підставі Закону № 5459-VI від 16.10.2012}

{Абзац четвертий статті 4 виключено на підставі Закону № 5459-VI від 16.10.2012}

розробка і затвердження державних програм розвитку дорожнього руху та його безпеки на автомобільних дорогах, вулицях і залізничних переїздах, вимог екологічної безпеки, а також програм координації використання всіх видів транспорту загального користування (автомобільний, залізничний, повітряний, водний);

фінансування, керівництво і контроль за виконанням державних програм розвитку дорожнього руху та його безпеки;

координація діяльності міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, об'єднань та місцевого самоврядування у сфері дорожнього руху, а також вимог екологічної безпеки;

контроль за виконанням законодавства про дорожній рух;

визначення єдиного порядку організації дорожнього руху та його безпеки;

встановлення єдиних вимог щодо проектування, будівництва, реконструкції, ремонту, утримання та охорони автомобільних доріг, вулиць і залізничних переїздів, затвердження програм їх будівництва;

встановлення єдиних вимог щодо конструкції та технічного стану транспортних засобів, що експлуатуються в Україні;

визначення порядку видачі сертифікатів на здійснення діяльності, пов'язаної з виготовленням, ремонтом і експлуатацією транспортних засобів, перевезеннями вантажів і пасажирів, підготовкою водіїв, будівництвом, реконструкцією, ремонтом і утриманням автомобільних доріг, вулиць і залізничних переїздів, іншими видами діяльності, що впливають на безпеку руху;

{Абзац дванадцятий статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 222-VIII від 02.03.2015}

визначення порядку здійснення державної реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку транспортних засобів, проведення їх обов'язкового технічного контролю та визначення обсягів перевірки технічного стану транспортних засобів, визначення переліку обладнання, необхідного для одержання суб'єктами господарювання права на здійснення обов'язкового технічного контролю транспортних засобів, призначених для експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування та зареєстрованих територіальними органами Міністерства внутрішніх справ України (далі - суб'єкти проведення обов'язкового технічного контролю), а також переліку документів, що подаються для одержання такого права та інші повноваження, визначені цим Законом;

{Статтю 4 доповнено абзацом тринадцятим згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008; в редакції Закону № 3565-VI від 05.07.2011; із змінами, внесеними згідно із Законом № 901-VIII від 23.12.2015}

визначення порядку оформлення і видачі погоджень та дозволів, надання інших послуг, пов'язаних із забезпеченням безпеки дорожнього руху, а також визначення розміру плати за оформлення і видачу таких погоджень та дозволів, надання відповідних послуг;

{Статтю 4 доповнено абзацом чотирнадцятим згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008}

встановлення правил приймання іспитів із знань [Правил дорожнього руху](#) і навичок керування транспортними засобами;

{Статтю 4 доповнено абзацом п'ятнадцятим згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008}

встановлення єдиних вимог і затвердження [типових навчальних програм](#) для учасників дорожнього руху, формування належної дорожньої культури та організація навчання різних груп населення правил дорожнього руху;

{Статтю 4 доповнено абзацом шістнадцятим згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008}

визначення порядку функціонування системи фіксації правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі.

{Статтю 4 доповнено абзацом сімнадцятим згідно із Законом № 901-VIII від 23.12.2015}

Джерелами фінансування системи фіксації правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі можуть бути кошти державного та місцевих бюджетів, виділені в порядку та обсягах, передбачених законодавством, кошти приватних інвесторів, у тому числі залучені за моделлю державно-приватного партнерства, залучені кошти, включаючи кредити банків та інших фінансово-кредитних установ, кошти з інших джерел, не заборонених законодавством.

{Статтю 4 доповнено абзацом вісімнадцятим згідно із Законом № 901-VIII від 23.12.2015}

Стаття 5. Компетенція органів влади Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських рад, обласних, Київської та Севастопольської державних адміністрацій

{Назва статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

До компетенції органів влади Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських рад, обласних, Київської та Севастопольської державних адміністрацій у сфері дорожнього руху належить:

{Абзац перший статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

прийняття нормативних актів з питань дорожнього руху та його безпеки, за винятком тих, що належать до компетенції Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України;

затвердження регіональних програм розвитку дорожнього руху та його безпеки;

державний нагляд та контроль за дотриманням законодавства про дорожній рух та його безпеку, за діяльністю підприємств, установ, організацій незалежних від форм власності та господарювання щодо планування та виконання заходів з безпеки дорожнього руху, вимог екологічної безпеки;

формування фондів для фінансування державних програм і окремих заходів, спрямованих на розвиток дорожнього руху та його безпеки;

забезпечення розвитку мережі місцевих автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, їх утримання та охорони;

керівництво діяльністю по організації дорожнього руху;

організація навчання населення [Правил дорожнього руху](#), проведення виховних заходів серед різних соціально-вікових груп населення щодо його безпеки;

організація підготовки та підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів і розвиток мережі відповідних навчальних закладів;

організація та здійснення заходів для своєчасного забезпечення потерпілих внаслідок дорожньо-транспортних пригод екстреною медичною допомогою безпосередньо на місці події та їх транспортування для надання подальшої медичної допомоги до відповідних закладів охорони здоров'я;

{Абзац десятий статті 5 в редакції Закону № 5081-VI від 05.07.2012}

створення умов для виконання бригадами екстреної (швидкої) медичної допомоги встановленого Кабінетом Міністрів України нормативу прибуття бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги до пацієнта;

{Абзац статті 5 в редакції Закону № 5081-VI від 05.07.2012}

організація та фінансування заходів, пов'язаних із профілактикою дитячого дорожньо-транспортного травматизму;

керівництво роботою по пропаганді безпеки дорожнього руху, вимог екологічної безпеки;

контроль за справлянням державних і місцевих податків, зборів та інших обов'язкових платежів у сфері дорожнього руху;

організація забезпечення індивідуальних власників транспортних засобів платними стоянками та колективними гаражами;

вирішення інших питань дорожнього руху.

Стаття 6. Компетенція міських рад та їх виконавчих органів, районних рад та районних державних адміністрацій

{Назва статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

До компетенції міських рад та їх виконавчих органів, районних рад та районних державних адміністрацій у сфері дорожнього руху належить:

{Абзац перший частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

виконання вимог законодавства та рішень органів виконавчої влади про дорожній рух і його безпеку;

{Абзац другий частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

{Абзац третій частини першої статті 6 виключено на підставі Закону № 5459-VI від 16.10.2012}

розробка, затвердження та реалізація міських і районних програм розвитку дорожнього руху та його безпеки;

формування міських і районних фондів, у тому числі позабюджетних, для фінансування програм і окремих заходів, спрямованих на розвиток дорожнього руху та його безпеки;

контроль за організацією навчання різних соціально-вікових груп населення [Правил дорожнього руху](#), планування заходів, пов'язаних із профілактикою його безпеки, та контроль за їх виконанням;

контроль за підготовкою і підвищенням кваліфікації водіїв, технічним обслуговуванням і ремонтом транспортних засобів, забезпеченням розвитку сфери цих послуг;

організація дорожнього руху на території міста і району згідно з відповідними генеральними планами, проектами детального планування та забудови населених пунктів, автоматизованих систем керування дорожнім рухом, комплексних транспортних схем і схем організації дорожнього руху та з екологічно безпечними умовами;

здійснення та фінансування заходів, пов'язаних із профілактикою дитячого дорожньо-транспортного травматизму;

проведення роботи по пропаганді безпеки дорожнього руху;

організація будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів;

встановлення порядку і здійснення заходів щодо забезпечення охорони транспортних засобів на платних стоянках та в колективних гаражах;

прийняття рішень про розміщення, обладнання та функціонування майданчиків для паркування транспортних засобів та стоянок таксі на вулицях і дорогах населених пунктів, здійснення контролю за дотриманням визначених правилами паркування транспортних засобів вимог щодо розміщення, обладнання та функціонування майданчиків для паркування;

{Частину першу статті 6 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1283-VII від 29.05.2014}

керівництво та контроль за діяльністю підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності та господарювання за виконанням вимог законодавства, рішень органів державної виконавчої влади про дорожній рух і його безпеку;

контроль за виявленням дорожньо-транспортних пригод та впровадженням заходів у місцях їх концентрації, на аварійно-небезпечних ділянках вулиць, доріг та залізничних переїздах;

організація системи заходів щодо медичного забезпечення безпеки дорожнього руху та контроль за їх реалізацією;
накладання у межах своєї компетенції адміністративних стягнень за порушення законодавства у сфері дорожнього руху та його безпеки;
керівництво роботою по справлянню податків, зборів та інших обов'язкових платежів у сфері дорожнього руху.

До компетенції міських рад та їх виконавчих органів у сфері дорожнього руху також належить:
затвердження вимог до облаштування майданчиків для паркування транспортних засобів з урахуванням норм, нормативів, стандартів у сфері благоустрою населених пунктів, державних будівельних норм, технічних умов, [Правил дорожнього руху](#) та інших нормативних документів;
впровадження в межах відповідного населеного пункту автоматизованої системи контролю оплати вартості послуг з паркування, затвердження технічних вимог та завдання до цієї системи;
уповноваження інспекторів з паркування здійснювати у випадках, визначених законом, розгляд справ про адміністративні правопорушення та проводити тимчасове затримання транспортних засобів;
визначення шляхів стимулювання користування електромобілями та іншими екологічними видами транспорту.

{Статтю 6 доповнено новою частиною згідно із Законом № 2262-VIII від 21.12.2017}

Органи, визначені частиною першою цієї статті, мають право розглядати і вирішувати інші питання, які відповідно до чинного законодавства належать до їх відання.

{Частина статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

Стаття 7. Компетенція сільських, селищних рад, їх виконавчих органів

{Назва статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

До компетенції сільських, селищних рад, їх виконавчих органів у сфері дорожнього руху належить:

{Абзац перший статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

забезпечення виконання вимог законодавства та рішень центральних органів виконавчої влади з питань дорожнього руху і його безпеки;

розробка, затвердження та виконання місцевих програм безпеки дорожнього руху;

створення позабюджетних фондів для додаткового фінансування заходів щодо безпеки дорожнього руху;

організація та контроль за діяльністю підприємств з питань дорожнього руху і його безпеки;

сприяння створенню на території відповідного населеного пункту підприємств і організацій для надання платних послуг, пов'язаних з підготовкою та підвищенням кваліфікації водіїв, технічним обслуговуванням і ремонтом транспортних засобів;

{Абзац шостий статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

сприяння діяльності по утриманню у безпечному для дорожнього руху стані автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів та їх облаштуванню об'єктами сервісу;

прийняття рішень про розміщення, обладнання та функціонування майданчиків для паркування транспортних засобів та стоянок таксі на вулицях і дорогах населених пунктів, здійснення контролю за дотриманням визначених правилами паркування транспортних засобів вимог щодо розміщення, обладнання та функціонування майданчиків для паркування;

{Статтю 7 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1283-VII від 29.05.2014}

затвердження вимог до облаштування майданчиків для паркування транспортних засобів з урахуванням норм, нормативів, стандартів у сфері благоустрою населених пунктів, державних будівельних норм, технічних умов, [Правил дорожнього руху](#) та інших нормативних документів;

{Статтю 7 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2262-VIII від 21.12.2017}

впровадження в межах відповідного населеного пункту автоматизованої системи контролю оплати вартості послуг з паркування, затвердження технічних вимог та завдання до цієї системи;

{Статтю 7 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2262-VIII від 21.12.2017}

уповноваження інспекторів з паркування здійснювати у випадках, визначених законом, розгляд справ про адміністративні правопорушення та проводити тимчасове затримання транспортних засобів;

{Статтю 7 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2262-VIII від 21.12.2017}

визначення шляхів стимулювання користування електромобілями та іншими екологічними видами транспорту;

{Статтю 7 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2262-VIII від 21.12.2017}

сприяння організації та здійсненню медичної допомоги потерпілим у дорожньо-транспортних пригодах та інших заходів щодо медичного забезпечення безпеки дорожнього руху;

проведення серед різних соціально-вікових груп населення профілактичних заходів щодо безпеки дорожнього руху;

навчання населення [Правил дорожнього руху](#);

здійснення заходів щодо профілактики дитячого дорожньо-транспортного травматизму.

{Статтю 8 виключено на підставі Закону № 5459-VI від 16.10.2012}

Стаття 9. Компетенція власників автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів

До компетенції власників автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів або уповноважених ними органів у сфері дорожнього руху належить:

розробка програм та здійснення заходів щодо розвитку, удосконалення, ремонту та утримання у безпечному для дорожнього руху стані доріг, вулиць та залізничних переїздів, зон відчуження;

визначення структур управління, проектування, будівництва та утримання доріг, вулиць та залізничних переїздів;

участь у розробці положень про спеціальні структури управління дорожнім рухом;

компенсація витрат власникам транспортних засобів, якщо дорожньо-транспортні пригоди сталися з причин незадовільного експлуатаційного утримання автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, за рішеннями судових органів;

забезпечення безпечних, економічних та комфортних умов дорожнього руху;

організація і здійснення заходів, спрямованих на захист навколишнього природного середовища;

забезпечення учасників дорожнього руху інформацією з питань стану аварійності та дорожнього покриття, гідрометеорологічних та інших умов;

вирішення питань експлуатації автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів у надзвичайних ситуаціях;

передача права на експлуатаційне утримання доріг, вулиць та залізничних переїздів іншим юридичним особам;

визначення нормативів та виділення необхідних коштів на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів;

передача права на будівництво комунальних та інших споруд, прокладання комунікацій, на захисні роботи і споруди, сервісні споруди та обладнання відповідно до чинного законодавства;

проведення робіт по створенню і утриманню придорожніх зелених насаджень та інше;

термінове усунення пошкоджень на автомобільних дорогах, вулицях та залізничних переїздах;

влаштування місць для зупинок транспортних засобів, стоянок і відпочинку учасників дорожнього руху та створення інших об'єктів дорожнього сервісу;

розробка та облаштування автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів системами термінового зв'язку для виклику Національної поліції, екстреної медичної допомоги та технічної допомоги;

{Абзац шістнадцятий статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законами № 586-VI від 24.09.2008, № 5081-VI від 05.07.2012, № 901-VIII від 23.12.2015}

обладнання доріг, вулиць та залізничних переїздів технічними засобами регулювання дорожнього руху та їх утримання;

проведення лінійного аналізу аварійності на підвідомчих автомобільних дорогах, вулицях та залізничних переїздах;

виявлення аварійно-небезпечних ділянок та місць концентрації дорожньо-транспортних пригод і впровадження у таких місцях відповідних заходів щодо удосконалення організації дорожнього руху;

{Абзац двадцятий статті 9 виключено на підставі Закону № 1193-VII від 09.04.2014}

забезпечення роботи спеціалізованих служб по здійсненню заходів щодо організації дорожнього руху;

своєчасне виявлення перешкод дорожньому руху та їх усунення, а у разі неможливості - невідкладне позначення дорожніми знаками, огорожувальними і направляючими засобами;

організація виконання встановлених вимог щодо забезпечення безпеки дорожнього руху;

вирішення інших питань дорожнього руху згідно з чинним законодавством.

Стаття 10. Компетенція власників транспортних засобів

До компетенції власників транспортних засобів належить:

здійснення заходів щодо розвитку, експлуатації та утримання у справному технічному стані транспортних засобів;

{Абзац другий статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3565-VI від 05.07.2011}

розвиток мережі навчальних закладів по підготовці та підвищенню кваліфікації водіїв транспортних засобів;

організація та здійснення заходів щодо медичного забезпечення безпеки дорожнього руху;

організація та здійснення заходів щодо захисту навколишнього природного середовища від шкідливого впливу транспорту;

організація та фінансування заходів, пов'язаних із профілактикою дорожньо-транспортного травматизму;

вирішення питань експлуатації транспорту у надзвичайних ситуаціях;
створення за наявності більше п'ятнадцяти одиниць транспортних засобів, що дислокуються в одному населеному пункті, автотранспортного підприємства з відокремленою територією та комплексом відповідних умов, із введенням посад фахівців з безпеки дорожнього руху, відповідальних за зберігання, технічне обслуговування та експлуатацію транспортних засобів;

{Статтю 10 доповнено абзацом восьмим згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008}

здійснення обліку осіб, які допускаються до керування транспортним засобом.

{Статтю 10 доповнено абзацом дев'ятим згідно із Законом № 596-VIII від 14.07.2015}

Стаття 11. Участь міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та об'єднань у забезпеченні безпеки дорожнього руху

Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади та об'єднання у межах своєї компетенції забезпечують безпеку дорожнього руху, несуть відповідальність за виконання державних і галузевих програм у сфері дорожнього руху, видають нормативні акти про дорожній рух, що не суперечать законодавству про дорожній рух, сприяють підприємствам, установам та організаціям, що входять до їх складу, у здійсненні заходів, спрямованих на забезпечення безпеки дорожнього руху.

{Частина другу статті 11 виключено на підставі Закону № 5459-VI від 16.10.2012}

У міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади та об'єднаннях, підприємствах та організаціях, що мають транспортні засоби, при чисельності зайнятих експлуатацією транспортних засобів понад 50 чоловік, вводиться посада фахівця з безпеки дорожнього руху, а понад 500 чоловік - створюється служба безпеки дорожнього руху. **Положення** про цю службу затверджує Кабінет Міністрів України.

Стаття 12. Участь підприємств, установ, організацій у забезпеченні безпеки дорожнього руху, обов'язки посадових осіб у цій сфері

1. Підприємства, установи та організації незалежно від форм власності та господарювання розробляють і здійснюють заходи для забезпечення безпеки дорожнього руху, проводять у трудових колективах профілактичну роботу по дотриманню вимог законодавства про дорожній рух, за згодою з первинними профспілковими організаціями включають до колективних договорів вимоги щодо форм впливу на членів трудового колективу у разі порушення ними обов'язків учасників дорожнього руху, встановлених чинним законодавством про дорожній рух.

{Частина перша статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1096-IV від 10.07.2003}

2. Посадові особи, які відповідають за експлуатацію і технічний стан транспортних засобів, зобов'язані: забезпечувати добір, підвищення кваліфікації та професійного рівня водіїв, здійснювати контроль за станом їх здоров'я і дотриманням режиму праці та відпочинку; забезпечувати належний технічний стан транспортних засобів та дотримання екологічних вимог їх експлуатації;

не допускати до керування транспортними засобами осіб, які не мають права на керування транспортним засобом відповідної категорії, не пройшли у встановлений строк медичного огляду, перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції;

{Абзац четвертий частини другої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008}

не випускати на лінію транспортні засоби, технічний стан яких не відповідає вимогам державних стандартів, правил дорожнього руху, а також якщо вони не зареєстровані у встановленому порядку, переобладнані з порушенням вимог законодавства або не пройшли обов'язкового технічного контролю.

{Абзац п'ятий частини другої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3565-VI від 05.07.2011}

3. Посадові особи, які відповідають за будівництво, реконструкцію, ремонт, експлуатацію та облаштування автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, мостів, шляхопроводів, інших споруд, зобов'язані: забезпечувати утримання їх у стані, що відповідає встановленим вимогам щодо забезпечення безпеки дорожнього руху;

при виникненні умов, що створюють загрозу безпеці дорожнього руху, здійснювати заходи для своєчасної заборони або обмеження руху, а також відновлення безпечних умов для руху;

впроваджувати у повному обсязі заходи щодо безпеки дорожнього руху при здійсненні будівництва, реконструкції та ремонту доріг, вулиць та залізничних переїздів;

позначати місця виконання робіт, місця, де залишено на дорозі, вулиці, залізничному переїзді машини і механізми, будівельні матеріали тощо, відповідними дорожніми знаками, огорожувальними і направляючими засобами, а в темний час доби і при тумані - сигнальними вогнями, передбаченими діючими нормами;

по закінченні робіт на дорозі, вулиці, залізничному переїзді негайно привести їх у стан, що забезпечує безперешкодний і безпечний рух транспортних засобів і пішоходів, та впорядкувати зони відчуження; у разі забруднення проїзної частини доріг, вулиць, залізничних переїздів невідкладно здійснювати заходи для їх очищення і своєчасного попередження учасників дорожнього руху про загрозу безпеці руху, що виникла;

обладнувати їх технічними засобами регулювання дорожнього руху;

виявляти аварійно-небезпечні ділянки та місця концентрації дорожньо-транспортних пригод та забезпечувати здійснення у таких місцях відповідних заходів щодо удосконалення умов та організації дорожнього руху для забезпечення його безпеки;

своєчасно виявляти перешкоди дорожньому руху та забезпечувати їх усунення, а у разі неможливості - невідкладно позначати дорожніми знаками, огорожувальними і направляючими засобами; щомісяця проводити лінійний аналіз аварійності.

4. Особи, які відповідають за експлуатацію під'їзних і ґрунтових доріг, а також власники транспортних засобів зобов'язані виключати можливість виносу транспортними засобами землі, каміння або інших матеріалів на автомобільні дороги, вулиці, залізничні переїзди.

Стаття 13. Участь об'єднань громадян і громадян у здійсненні заходів щодо безпеки дорожнього руху
Об'єднання громадян і громадяни мають сприяти державним органам у здійсненні заходів щодо безпеки дорожнього руху.

{Частина другу статті 13 виключено на підставі Закону № 586-VI від 24.09.2008}

Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади та об'єднання зобов'язані враховувати пропозиції об'єднань громадян і громадян з питань безпеки дорожнього руху.

Держава забезпечує проведення пільгової податкової політики щодо об'єднань громадян, головною метою яких є проведення заходів з безпеки дорожнього руху.

Розділ III

ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Стаття 14. Учасники дорожнього руху

Учасниками дорожнього руху є особи, які використовують автомобільні дороги, вулиці, залізничні переїзди або інші місця, призначені для пересування людей та перевезення вантажів за допомогою транспортних засобів.

До учасників дорожнього руху належать водії та пасажирів транспортних засобів, пішоходи, велосипедисти, погоничі тварин.

Учасники дорожнього руху мають право на:

безпечні умови дорожнього руху, на відшкодування збитків, завданих внаслідок невідповідності стану автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів вимогам безпеки руху;

вивчення норм і правил дорожнього руху;

своєчасне забезпечення екстреною медичною допомогою;

{Частина третю статті 14 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 5081-VI від 05.07.2012}

отримання від гідрометеорологічних, дорожніх, комунальних та інших організацій, а також відповідних підрозділів Національної поліції, військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України інформації про умови дорожнього руху.

{Абзац частини третьої статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законами № 743-IV від 15.05.2003, № 586-VI від 24.09.2008, № 901-VIII від 23.12.2015}

Учасник дорожнього руху може оскаржити дію працівника відповідних підрозділів Національної поліції, військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України у разі порушення з його боку чинного законодавства.

{Частина четверта статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законами № 743-IV від 15.05.2003, № 586-VI від 24.09.2008, № 901-VIII від 23.12.2015}

Учасники дорожнього руху зобов'язані:

знати і неухильно дотримувати вимог цього Закону, [Правил дорожнього руху](#) та інших нормативних актів з питань безпеки дорожнього руху;

створювати безпечні умови для дорожнього руху, не завдавати своїми діями або бездіяльністю шкоди підприємствам, установам, організаціям і громадянам;

виконувати розпорядження органів державного нагляду та контролю щодо дотримання законодавства про дорожній рух;

не створювати перешкод для проїзду спеціалізованого санітарного транспорту бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги, який рухається з включеними проблисковим маячком та спеціальним звуковим сигналом;

{Частина п'яту статті 14 доповнено абзацом п'ятим згідно із Законом № 5081-VI від 05.07.2012}

у випадках, визначених Законом України "Про екстрену медичну допомогу", надавати необхідну домедичну допомогу та вживати всіх можливих заходів для забезпечення надання екстреної медичної допомоги, у тому числі потерпілим внаслідок дорожньо-транспортних пригод.

{Частина п'яту статті 14 доповнено абзацом шостим згідно із Законом № 5081-VI від 05.07.2012}

Поліцейські, працівники військової інспекції безпеки дорожнього руху, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, дорожньо-експлуатаційних служб та бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги при виконанні службових обов'язків можуть відступати від окремих вимог Правил дорожнього руху лише у випадках і при виконанні умов, викладених у них.

{Частина шоста статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законами № 557-XIV від 24.03.99, № 743-IV від 15.05.2003, № 5081-VI від 05.07.2012, № 901-VIII від 23.12.2015}

Стаття 15. Основні положення щодо допуску до керування транспортними засобами

Кожний громадянин, який досяг визначеного цим Законом віку, не має медичних протипоказань та пройшов повний курс навчання за відповідними програмами, може в установленому порядку отримати право на керування транспортними засобами відповідної категорії.

Право на керування транспортними засобами відповідної категорії може бути надано:

мототранспортними засобами і мотоколясками (категорії А1, А) - особам, які досягли 16-річного віку;

автомобілями, колісними тракторами, самохідними машинами, сільськогосподарською технікою, іншими механізмами, які експлуатуються на вулично-дорожній мережі, всіх типів (категорії В1, В, С1, С, Т), за винятком автобусів, трамваїв і тролейбусів, - особам, які досягли 18-річного віку;

автомобілями з причепами або напівпричепами (категорії ВЕ, С1Е, СЕ), а також призначеними для перевезення великогабаритних, великовагових і небезпечних вантажів, - особам, які досягли 19-річного віку;

автобусами, трамваями і тролейбусами (категорії D1, D, D1Е, DE, Т) - особам, які досягли 21-річного віку.

Перелік медичних протипоказань (захворювань і вад), за наявності яких особа не може бути допущена до керування відповідними транспортними засобами, визначається спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань охорони здоров'я.

Особа, яка бажає отримати право на керування транспортними засобами відповідної категорії чи типу, зобов'язана пройти медичний огляд, підготовку або перепідготовку відповідно до типової навчальної програми, успішно скласти теоретичний і практичний іспити. [Порядок підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів](#) визначається Кабінетом Міністрів України.

Підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів здійснюються в акредитованих закладах незалежно від форми власності та підпорядкування, які за результатами атестації отримали відповідний атестат. Підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації водіїв здійснюються спеціалістами, які відповідають визначеним кваліфікаційним вимогам центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я. Перелік вимог до закладів, кваліфікаційні вимоги до спеціалістів, які здійснюють таку підготовку, визначаються спільним актом Міністерства внутрішніх справ України, центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сферах освіти і науки, транспорту та охорони праці.

{Частина п'ята статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5081-VI від 05.07.2012, № 5459-VI від 16.10.2012}

Міністерство внутрішніх справ України створює та веде реєстр закладів, які здійснюють підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів, та здійснює державний контроль за додержанням ними вимог законодавства у цій сфері. Основною формою державного контролю у сфері безпеки дорожнього руху за діяльністю закладів незалежно від форми власності і підпорядкування є державна акредитація закладу та атестація його викладачів, яка проводиться не рідше одного разу на п'ять років у [порядку](#), визначеному Кабінетом Міністрів України.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі, створює та веде реєстр закладів, які здійснюють підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації трактористів-машиністів та здійснює державний контроль за додержанням ними вимог законодавства у цій сфері.

Теоретичний і практичний іспити для отримання права на керування транспортними засобами відповідної категорії складаються в територіальних органах Міністерства внутрішніх справ України, та в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі.

{Частина восьма статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5459-VI від 16.10.2012, № 901-VIII від 23.12.2015}

Право на керування транспортними засобами відповідної категорії підтверджується посвідченням водія транспортного засобу з установленим терміном дії. На території України відповідно до Конвенції про дорожній рух діють національні та міжнародні посвідчення водія. [Порядок видачі, обміну та встановлення терміну дії таких посвідчень](#) визначається Кабінетом Міністрів України.

{Частина дев'ята статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3163-VI від 17.03.2011}

Забороняється керування транспортними засобами особам, до яких застосовано адміністративне стягнення чи кримінальне покарання у виді позбавлення права керування транспортними засобами, протягом строку позбавлення, а також особам, щодо яких державним виконавцем встановлено тимчасове обмеження у праві керування транспортними засобами.

{Частина десята статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2234-VIII від 07.12.2017}

{Стаття 15 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1528-IV від 19.02.2004; в редакції Закону № 586-VI від 24.09.2008}

Стаття 16. Основні права та обов'язки водія транспортного засобу

Водій має право:

керувати транспортним засобом і перевозити пасажирів або вантажі на дорогах, вулицях та в інших місцях, де рух транспорту не заборонено у встановленому порядку;

довіряти у встановленому порядку право користування і розпорядження приватним транспортним засобом іншій особі, яка має відповідне право на керування;

знати причину зупинки транспортного засобу посадовою особою державного органу, яка здійснює нагляд за дорожнім рухом, а також прізвище і посаду цієї особи;

відступати від вимог цього розділу Закону в умовах дії непереборної сили або коли іншими засобами неможливо запобігти власній загибелі чи каліцтву громадян;

на відшкодування витрат у разі надання транспортного засобу поліцейським та працівникам охорони здоров'я у випадках, передбачених цим Законом;

{Абзац шостий частини першої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом № 901-VIII від 23.12.2015}

на відшкодування збитків, завданих внаслідок невідповідності стану автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів вимогам безпеки руху;

одержувати необхідну допомогу від посадових осіб, організацій, що беруть участь у забезпеченні безпеки дорожнього руху.

Водій зобов'язаний:

мати при собі та на вимогу поліцейського, а водії військових транспортних засобів - на вимогу посадових осіб військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, пред'являти для перевірки посвідчення водія, реєстраційний документ на транспортний засіб, а у випадках, передбачених законодавством, - страховий поліс (сертифікат) про укладення договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів;

{Абзац другий частини другої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законами № 743-IV від 15.05.2003, № 1961-IV від 01.07.2004, № 3370-IV від 19.01.2006, № 3565-VI від 05.07.2011; в редакції Закону № 4621-VI від 22.03.2012; із змінами, внесеними згідно із Законами № 222-VIII від 02.03.2015, № 901-VIII від 23.12.2015}

виконувати розпорядження поліцейського, а водії військових транспортних засобів - посадових осіб військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, що даються в межах їх компетенції, передбаченої чинним законодавством, [Правилами дорожнього руху](#) та іншими нормативними актами;

{Абзац третій частини другої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законами № 743-IV від 15.05.2003, № 901-VIII від 23.12.2015}

вживати всіх можливих заходів до забезпечення безпечних умов для пересування найбільш уразливих учасників дорожнього руху - дітей, осіб з інвалідністю, велосипедистів і людей похилого віку;

{Абзац четвертий частини другої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2581-VIII від 02.10.2018}

не допускати випадків керування транспортним засобом у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, а також не передавати керування транспортним засобом особі, яка перебуває в такому стані або під впливом таких препаратів;

{Абзац п'ятий частини другої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008}

не допускати випадків керування транспортним засобом, щодо якого порушено обмеження, встановлені [Митним кодексом України](#), а саме: порушено строки його тимчасового ввезення та/або

переміщення в митному режимі транзиту; транспортний засіб використовується для цілей підприємницької діяльності та/або отримання доходів в Україні; транспортний засіб передано у володіння, користування або розпорядження особі, яка не ввозила його на митну територію України або не поміщувала в митний режим транзиту;

{Частина другу статті 16 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2612-VIII від 08.11.2018}

перевірити перед вирушенням у дорогу технічний стан транспортного засобу та стежити за ним у дорозі; своєчасно подавати транспортний засіб, що підлягає обов'язковому технічному контролю, на такий контроль;

{Абзац частини другої статті 16 в редакції Закону № 3565-VI від 05.07.2011}

під час руху на автомобілі, обладнаному ременями безпеки, бути пристебнутим, а на мотоциклі - в застебнутому мотошоломі;

надавати переважне право для проїзду транспортним засобам із включеними синіми або червоними проблисковими маячками та спеціальними звуковими сигналами;

{Абзац частини другої статті 16 виключено на підставі Закону № 71-VIII від 28.12.2014}

надавати переважне право руху пішоходу, який знаходиться на пішохідній доріжці (зебрі). У цьому разі водій зобов'язаний надати можливість пішоходу безпечно перейти дорогу, вулицю;

вживати заходів щодо збереження чистоти автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів та смуги відчуження, у тому числі з боку пасажирів;

оплачувати вартість послуг з користування майданчиком для платного паркування транспортного засобу.

{Частина другу статті 16 доповнено абзацом згідно із Законом № 2262-VIII від 21.12.2017}

Надавати транспортний засіб:

а) поліцейським та працівникам охорони здоров'я для доставки у найближчий медичний заклад осіб, які потребують невідкладної медичної допомоги, а водії військових транспортних засобів також і посадовим особам Військової служби правопорядку у Збройних Силах України;

{Пункт "а" частини третьої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законами № 743-IV від 15.05.2003, № 901-VIII від 23.12.2015}

б) поліцейським, а водії військових транспортних засобів також і посадовим особам Військової служби правопорядку у Збройних Силах України для виконання непередбачених і невідкладних службових обов'язків по затриманню правопорушників. При цьому водій має право на відшкодування збитків згідно з чинним законодавством.

{Пункт "б" частини третьої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законами № 743-IV від 15.05.2003, № 901-VIII від 23.12.2015}

{Частина четверту статті 16 виключено на підставі Закону № 586-VI від 24.09.2008}

Стаття 17. Основні права і обов'язки пішохода

Пішохід, тобто особа, яка бере участь у дорожньому русі поза транспортними засобами і не виконує на дорозі будь-яку роботу (до пішоходів належать також особи, які рухаються в інвалідних колясках без двигунів, ведуть велосипед, мопед чи мотоцикл, везуть санки, візок, дитячу або інвалідну коляску), має право:

на переважне перетинання проїзної частини по позначених пішохідних переходах;

при відсутності в зоні видимості переходу чи перехрестя переходити дорогу, вулицю, залізничний переїзд під прямим кутом до краю проїзної частини на дільниці, де вона добре проглядається в обидві сторони;

вимагати від державних та місцевих органів влади, власників автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів створення необхідних умов для забезпечення безпеки руху.

Пішохід зобов'язаний:

рухатися по тротуарах, пішохідних або велосипедних доріжках, узбіччях, а в разі їх відсутності - по краю проїзної частини автомобільної дороги чи вулиці;

перетинати проїзну частину автомобільної дороги, вулиці по пішохідних переходах, а в разі їх відсутності - на перехрестях по лінії тротуарів і узбіччя;

керуватися сигналами регулювальника та світлофора в місцях, де дорожній рух регулюється;

не затримуватися і не зупинятися без необхідності на проїзній частині автомобільної дороги, вулиці і залізничному переїзді;

не переходити проїзну частину автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів безпосередньо перед транспортними засобами, що наближаються, поза пішохідними переходами при наявності роздільної смуги, а також у місцях, де встановлені пішохідні чи дорожні огороження;

стримуватися від переходу проїзної частини при наближенні транспортного засобу з включеними проблисковим маячком та спеціальним звуковим сигналом;

не виходити на проїзну частину із-за нерухомого транспортного засобу або іншої перешкоди, що обмежує видимість, не переконавшись у відсутності транспортних засобів, що наближаються.

Стаття 18. Основні обов'язки та права пасажирів

Пасажир, тобто особа, яка користується транспортним засобом, але не причетна до керування ним, зобов'язаний:

здійснювати посадку в транспортний засіб лише із спеціального майданчика, а в разі його відсутності - з тротуару чи узбіччя;

здійснювати посадку і висадку лише після повного припинення руху транспортного засобу;

не відволікати увагу водія від керування транспортним засобом;

під час руху на автомобілі, обладнаному ременями безпеки, бути пристебнутим, а на мотоциклі - в застебнутому мотошоломі.

Пасажир при користуванні транспортним засобом має право на:

безпечне перевезення себе і багажу;

відшкодування заподіяних збитків;

своєчасну і точну інформацію про умови і порядок руху.

Стаття 19. Основні права і обов'язки велосипедистів і погоничів тварин

Особи, які керують велосипедами без двигунів, мають право:

їздити по спеціальних велосипедних доріжках, а в разі їх відсутності - по краю проїзної частини дороги, вулиці чи узбіччю.

Вони зобов'язані:

використовувати технічно справні та належним чином обладнані велосипеди;

не перевозити вантажів, що заважають керуванню;

не перевозити пасажирів, за винятком дітей віком до семи років, на спеціально обладнаному сидінні.

Погоничі тварин зобов'язані:

не залишати тварин на проїзній частині без догляду, не переганяти тварин через залізничні колії та дороги, вулиці поза спеціально відведеними місцями, а також через проїзну частину в темний час доби і в умовах недостатньої видимості.

Візки (сани) повинні бути обладнані світловідбивними пристроями, а в темний час доби - і ліхтарями.

Стаття 20. Навчання різних груп населення [Правил дорожнього руху](#)

Навчання громадян [Правил дорожнього руху](#) здійснюється згідно з типовими навчальними програмами, підготовленими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти і науки, погодженими з Міністерством внутрішніх справ України і центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері транспорту, та затвердженими Кабінетом Міністрів України.

{Частина перша статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти і науки, забезпечує вивчення [Правил дорожнього руху](#) в дошкільних, позашкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладах, а також підготовку і перепідготовку педагогічних працівників, діяльність яких пов'язана з навчанням громадян [Правил дорожнього руху](#) та підготовкою, перепідготовкою і підвищенням кваліфікації водіїв транспортних засобів.

{Частина друга статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

Розвиток у дітей навичок безпечної поведінки на дорогах розпочинається в дошкільних навчальних закладах із трирічного віку. У загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладах може проводитися навчання учнів [Правил дорожнього руху](#) за програмами підготовки водіїв категорій А1, А, В1, В.

Міністерство внутрішніх справ України, Національна поліція, засоби масової інформації надають допомогу у проведенні профілактичних заходів і в навчанні різних груп населення [Правил дорожнього руху](#).

{Частина четверта статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом № 901-VIII від 23.12.2015}

{Стаття 20 в редакції Закону № 586-VI від 24.09.2008}

Розділ IV

АВТОМОБІЛЬНІ ДОРОГИ, ВУЛИЦІ

Стаття 21. Автомобільні дороги, вулиці, їх поділ, користування ними

Автомобільна дорога, вулиця являє собою частину території, в тому числі в населеному пункті, призначену для руху транспортних засобів і пішоходів, з усіма розміщеними на ній спорудами.

Автомобільні дороги, вулиці поділяються на: загального користування, відомчі та приватні.

Автомобільні (позаміські) дороги загального користування поділяються на дороги державного та місцевого значення. Автомобільні дороги державного значення поділяються на магістральні та інші.

У містах вулиці та дороги поділяються на магістральні вулиці та дороги, дороги та вулиці місцевого значення.

Порядок користування автомобільними дорогами визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 22. Основні вимоги щодо проектування автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів Організації та громадяни, які здійснюють розробку типових або індивідуальних проектів на будівництво, реконструкцію і ремонт автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, зобов'язані передбачати весь комплекс заходів, пов'язаних із забезпеченням безпеки дорожнього руху, екологічних вимог, з урахуванням специфічних потреб осіб з інвалідністю (у тому числі встановлення автоматизованих систем керування дорожнім рухом із звуковим сигналом).

{Частина перша статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законами № 586-VI від 24.09.2008, № 2581-VIII від 02.10.2018}

Зменшення капітальних витрат за рахунок скорочення заходів, що впливають на безпеку дорожнього руху, забороняється. Проекти на будівництво, реконструкцію і ремонт автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів підлягають експертизі, погодженню в органах державного нагляду за дотриманням законодавства, правил, норм та стандартів з безпеки дорожнього руху на відповідність вимогам правил, нормативів і стандартів з безпеки дорожнього руху та оцінці впливу на довкілля, а виявлені відхилення від їх вимог - усуненню.

{Частина друга статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2059-VIII від 23.05.2017}

Стаття 23. Основні вимоги щодо будівництва, реконструкції і ремонту автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів

Усі роботи по будівництву, реконструкції і ремонту автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів повинні здійснюватись згідно з проектами та вимогами правил, нормативів і стандартів України з безпеки дорожнього руху.

У разі виникнення умов, за яких неможливо реалізувати окремі проектні рішення, виконавець робіт зобов'язаний повідомити про це проектувальника і замовника з метою розробки додаткових заходів щодо безпеки дорожнього руху.

Приймання завершених будівництвом, реконструкцією і ремонтом робіт на автомобільних дорогах, вулицях та залізничних переїздах проводиться за участю органів державного нагляду за дотриманням законодавства, правил, норм та стандартів з безпеки дорожнього руху після виконання заходів щодо забезпечення безпеки дорожнього руху.

Стаття 24. Основні вимоги до діяльності власників доріг, вулиць та залізничних переїздів

Власники доріг, вулиць та залізничних переїздів або уповноважені ними органи несуть відповідальність за створення безпечних умов руху на дорогах, вулицях та залізничних переїздах, що знаходяться у їх віданні.

При виконанні робіт по ремонту і утриманню автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів дорожньо-експлуатаційні організації у першочерговому порядку повинні здійснювати заходи щодо безпеки дорожнього руху на основі обліку і аналізу дорожньо-транспортних пригод, результатів обстежень і огляду автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, і передусім на аварійних і небезпечних ділянках та у місцях концентрації дорожньо-транспортних пригод.

Власники доріг, вулиць та залізничних переїздів або органи, уповноважені ними здійснювати експлуатаційне утримання автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, мають право вимагати від користувачів дотримання чинних законодавчих і нормативних актів стосовно дорожнього руху, правил ремонту і утримання доріг, вулиць, залізничних переїздів, правил користування дорогами і дорожніми спорудами та їх охорони.

Єдині правила ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, правила користування ними та їх охорони затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Власники доріг, вулиць та залізничних переїздів, керівні працівники дорожньо-експлуатаційних організацій несуть відповідальність, в тому числі і кримінальну, якщо дорожньо-транспортна пригода або несвоєчасне забезпечення екстреною медичною допомогою людини, яка перебуває у невідкладному стані сталася з їх вини.

{Частина п'ята статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5081-VI від 05.07.2012}

Стаття 25. Обладнання автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів об'єктами сервісу

Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування зобов'язані разом з дорожніми органами здійснювати заходи щодо обладнання автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів об'єктами автомобільного сервісу згідно із затвердженими нормативами проектування, планами будівництва і генеральними схемами розміщення таких об'єктів, з дотриманням екологічно безпечних умов, а також організовувати їх роботу з метою максимального задоволення потреб учасників дорожнього руху. Автомобільні дороги, вулиці та залізничні

переїзди з інтенсивним рухом обладнуються засобами аварійного зв'язку для виклику екстреної медичної допомоги, поліцейських і працівників дорожньо-експлуатаційних організацій.

{Частина перша статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5081-VI від 05.07.2012, № 5459-VI від 16.10.2012, № 901-VIII від 23.12.2015}

Виконавчі органи Київської, Севастопольської та Сімферопольської міських рад, міських рад міст, що є адміністративними центрами областей, забезпечують розміщення, обладнання та функціонування в межах міст майданчиків для паркування, кількість місць для паркування на яких має становити не менш як 10 відсотків кількості населення для міста Києва та не менш як 5 відсотків кількості населення для міст Севастополя, Сімферополя та міст, що є обласними центрами.

{Статтю 25 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1283-VII від 29.05.2014}

{Частина третю статті 25 виключено на підставі Закону № 901-VIII від 23.12.2015}

Стаття 26. Обмеження або заборона дорожнього руху при виконанні робіт на автомобільних дорогах, вулицях та залізничних переїздах

При виконанні робіт в смузї відведення автомобільної дороги, вулиці та залізничного переїзду, якщо це загрожує безпечному чи безперебійному руху транспорту і пішоходів, організації, що відповідають за утримання автомобільної дороги, вулиці та залізничного переїзду, можуть закрити чи обмежити рух на основі погодженого з Національною поліцією ордеру, який видається відповідним дорожнім органом, а в містах - службою місцевого державного органу виконавчої влади та місцевого самоврядування. У ордері викладаються умови заборони або обмеження руху, порядок інформування про це учасників дорожнього руху, заходи щодо безпеки дорожнього руху і строки проведення робіт.

{Частина перша статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законами № 586-VI від 24.09.2008, № 901-VIII від 23.12.2015}

Порушення цих вимог тягне за собою матеріальну відповідальність організацій, що виконують роботи.

Обмеження або заборона руху без ордеру можливі лише у випадках, пов'язаних із стихійними явищами, а також з необхідністю виконання аварійних робіт, про що повідомляється місцевим органам державної виконавчої влади, органам місцевого самоврядування і відповідним підрозділам Національної поліції.

{Частина третя статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законами № 586-VI від 24.09.2008, № 901-VIII від 23.12.2015}

Стаття 26¹. Обмеження або заборона дорожнього руху під час проїзду окремих осіб, щодо яких здійснюється державна охорона

Тимчасово обмежувати або забороняти рух транспортних засобів, пішоходів на окремих ділянках вулиць, автомобільних доріг дозволяється під час проїзду автомобільним транспортом Президента України, Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України, а також глав іноземних держав, парламентів і урядів, керівників міжнародних міжурядових організацій та іноземних делегацій, які перебувають в Україні з офіційним візитом. Супроводження транспортних засобів, у яких пересуваються глави іноземних держав, парламентів і урядів, керівники міжнародних міжурядових організацій та іноземних делегацій, які перебувають в Україні з офіційним візитом, здійснюється з урахуванням принципу взаємності.

{Частина перша статті 26¹ із змінами, внесеними згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008}

Безпечний та безперешкодний проїзд транспортних засобів з особами, зазначеними в частині першій цієї статті, забезпечується відповідними підрозділами Національної поліції, Управління державної охорони України шляхом запровадження тимчасових обмежень, заборони руху інших учасників дорожнього руху або його регулювання відповідними підрозділами Національної поліції. Супроводження таких транспортних засобів здійснюється відповідними підрозділами Національної поліції з використанням спеціальних автомобілів або мотоциклів з розпізнавальним фарбуванням і написами відповідно до вимог стандартів та увімкненими спеціальними світловими і в разі потреби звуковими сигнальними пристроями.

{Частина друга статті 26¹ в редакції Законів № 586-VI від 24.09.2008, № 901-VIII від 23.12.2015}

Тимчасове обмеження або заборона руху транспортних засобів, пішоходів на окремих ділянках вулиць, автомобільних доріг встановлюється не раніше ніж за десять хвилин до та відмінюються не пізніше ніж через три хвилини після проїзду осіб, зазначених у частині першій цієї статті.

Під час проїзду автомобільного транспорту з особами, зазначеними в частині першій цієї статті, дозволяється рух автомобілів спеціалізованих санітарних автомобілів бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги, пожежної охорони, Національної поліції, оперативно-рятувальних та інших аварійних служб, які виконують невідкладні службові завдання.

{Частина четверта статті 26¹ із змінами, внесеними згідно із Законами № 5081-VI від 05.07.2012, № 901-VIII від 23.12.2015}

Тимчасово обмежувати або забороняти рух транспортних засобів, пішоходів на окремих ділянках вулиць, автомобільних доріг під час проїзду автомобільним транспортом інших осіб, крім зазначених у частині першій цієї статті, забороняється.

Безперешкодний проїзд офіційних делегацій та осіб, щодо яких здійснюється супровід кортежем (ескортом), забезпечується відповідними підрозділами Національної поліції.

{Частина шоста статті 26¹ із змінами, внесеними згідно із Законами № 586-VI від 24.09.2008, № 901-VIII від 23.12.2015}

Такий супровід здійснюється за відповідною технологією та в порядку, визначеному Міністерством внутрішніх справ України і Управлінням державної охорони України.

{Закон доповнено статтею 26¹ згідно із Законом № 2249-IV від 16.12.2004}

Стаття 27. Організація дорожнього руху на автомобільних дорогах, вулицях та залізничних переїздах

Організація дорожнього руху на автомобільних дорогах, вулицях та залізничних переїздах здійснюється із застосуванням технічних засобів інформаційно-телекомунікаційних та автоматизованих систем керування та нагляду за дорожнім рухом відповідно до правил і стандартів, а також на основі проектів і схем організації дорожнього руху, погоджених із відповідними підрозділами Національної поліції. До вказаних проектів і схем за приписами відповідних підрозділів Національної поліції можуть бути внесені зміни та доповнення.

{Частина перша статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законами № 596-VIII від 14.07.2015, № 901-VIII від 23.12.2015}

Організація дорожнього руху здійснюється спеціалізованими службами, що створюються відповідними органами: на автомобільних дорогах, що перебувають у власності територіальних громад, - органами місцевого самоврядування; на інших автомобільних дорогах - центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами; на залізничних переїздах - центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки на залізничному транспорті.

{Частина друга статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

Зміни в організації дорожнього руху з метою підвищення інтенсивності руху транспортних засобів за рахунок зниження рівня безпеки дорожнього руху не допускаються.

У разі виникнення загрози безпеці дорожнього руху, перешкод у русі транспортних засобів і пішоходів відповідні посадові особи Міністерства внутрішніх справ України, дорожніх і комунальних служб мають право вносити оперативні зміни в організацію дорожнього руху і вживати необхідних заходів щодо усунення перешкод.

{Частина четверта статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законом № 901-VIII від 23.12.2015}

При виникненні місць концентрації дорожньо-транспортних пригод усі заходи щодо ліквідації їх причин та умов виконуються позачергово.

{Стаття 27 в редакції Закону № 586-VI від 24.09.2008}

Стаття 28. Організація руху велосипедистів, гужового транспорту та прогону тварин

Рух велосипедистів, гужового транспорту та прогін погоничами домашніх тварин організовуються з використанням дублюючих шляхів, узбіч. На автомобільних дорогах державного значення такий рух обмежується.

{Стаття 28 в редакції Закону № 586-VI від 24.09.2008}

Розділ V

ТРАНСПОРТНІ ЗАСОБИ

Стаття 29. Допуск транспортних засобів до участі у дорожньому русі

До участі у дорожньому русі допускаються транспортні засоби, конструкція і технічний стан яких відповідають вимогам діючих в Україні правил, нормативів і стандартів, що мають сертифікат на відповідність цим вимогам, укомплектовані у встановленому порядку, а у разі, якщо транспортний засіб згідно з цим Законом підлягає обов'язковому технічному контролю, пройшов такий контроль.

{Частина перша статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законами № 586-VI від 24.09.2008, № 3565-VI від 05.07.2011}

З метою збереження автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів участь у дорожньому русі транспортних засобів, вагові або габаритні параметри яких перевищують нормативні, допускається за наявності дозволу на участь у дорожньому русі таких транспортних засобів. Порядок видачі дозволу на участь у дорожньому русі транспортних засобів, вагові або габаритні параметри яких перевищують нормативні, та розмір плати за його отримання встановлюються Кабінетом Міністрів України.

{Частина друга статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законами № 586-VI від 24.09.2008, № 5502-VI від 20.11.2012; в редакції Закону № 1193-VII від 09.04.2014}

Місце переїзду автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів транспортними засобами на гусеничному ході для виконання сільськогосподарських робіт встановлюється власником дороги, вулиці та залізничного переїзду.

{Частина третя статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законом № 901-VIII від 23.12.2015}

Пересування транспортних засобів на гусеничному ході дозволяється тільки на місцевих шляхах без твердого покриття при мінусовій температурі атмосферного повітря.

Не допускається участь у дорожньому русі транспортних засобів з правим розташуванням керма.

Стаття 30. Основні вимоги до виробництва і торгівлі транспортними засобами та їх складовими частинами, що мають ідентифікаційні номери

{Назва статті 30 в редакції Закону № 586-VI від 24.09.2008}

Конструкція транспортних засобів повинна відповідати вимогам сучасних правил, нормативів і стандартів, встановленим рівням викидів забруднюючих речовин в атмосферу, а нормативно-технічна документація має бути узгоджена з відповідними уповноваженими державними органами.

Перед початком серійного виробництва транспортних засобів або їх складових частин проводяться спеціальні випробування і за їх позитивними наслідками видається сертифікат встановленої форми. Сертифікаційні випробування проводяться у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

{Частина третю статті 30 виключено на підставі Закону № 4103-VI від 09.12.2011}

Підприємства, установи, організації та інші суб'єкти господарювання незалежно від форм власності, які мають право здійснювати оптову або роздрібну торгівлю та оформлення відповідних документів на реалізацію транспортних засобів та їх складових частин, що мають ідентифікаційні номери, зобов'язані вести облік реалізованих транспортних засобів та їх складових частин, що мають ідентифікаційні номери. **Порядок оптової та роздрібної торгівлі транспортними засобами та їх складовими частинами, що мають ідентифікаційні номери**, визначається Кабінетом Міністрів України.

{Статтю 30 доповнено частиною четвертою згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008}

Облік підприємств, установ, організацій та інших суб'єктів господарювання незалежно від форм власності, які здійснюють оптову або роздрібну торгівлю і оформлення відповідних документів на реалізацію транспортних засобів та їх складових частин, що мають ідентифікаційні номери, здійснюється територіальними органами Міністерства внутрішніх справ України. Міністерство внутрішніх справ України створює та веде реєстр таких підприємств, установ, організацій та інших суб'єктів господарювання.

{Статтю 30 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008; із змінами, внесеними згідно із Законом № 901-VIII від 23.12.2015}

Облік підприємств, установ, організацій та інших суб'єктів господарювання незалежно від форм власності, які здійснюють оптову або роздрібну торгівлю і оформлення відповідних документів на реалізацію тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів та їх складових частин, що мають ідентифікаційні номери, здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі, створює та веде реєстр таких підприємств, установ, організацій та інших суб'єктів господарювання.

{Статтю 30 доповнено частиною шостою згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008}

Стаття 31. Основні вимоги щодо ввезення на територію України транспортних засобів

Транспортні засоби, їх складові частини і комплектуючі вироби, що ввозяться на територію України, підлягають перевірці на відповідність діючим стандартам або повинні мати сертифікат, виданий уповноваженим на це Секретаріатом ЄЕК ООН Адміністративним органом по сертифікації дорожніх транспортних засобів.

{Частина друга статті 31 втратила чинність на підставі Кодексу № 4495-VI від 13.03.2012}

Тимчасово ввезені транспортні засоби особистого користування можуть використовуватися на митній території України виключно громадянами, які ввезли зазначені транспортні засоби в Україну, для їхніх особистих потреб.

{Статтю 31 доповнено частиною третьою згідно із Законом № 2612-VIII від 08.11.2018}

Такі транспортні засоби не можуть використовуватися для цілей підприємницької діяльності та/або отримання доходів в Україні, бути розкомплектовані чи передані у володіння, користування або розпорядження іншим особам.

{Статтю 31 доповнено частиною четвертою згідно із Законом № 2612-VIII від 08.11.2018}

Транспортні засоби, зареєстровані відповідними органами іноземних держав, які ввезені на територію України та перебувають під митним контролем, підлягають вивезенню або поміщенню в інший митний режим у строки, визначені законодавством з питань державної митної справи.

{Статтю 31 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом № 2612-VIII від 08.11.2018}

Стаття 32. Основні вимоги щодо переобладнання транспортних засобів

Переобладнання транспортних засобів, тобто зміна типу або марки (моделі), призначення чи параметрів конструкції транспортних засобів, що перебувають в експлуатації, шляхом установки кабіни, кузова чи їх деталей, спеціального обладнання і номерних агрегатів, не передбачених нормативно-технічною документацією на даний транспортний засіб, повинно відповідати правилам, нормативам і стандартам України.

Не дозволяється без погодження з виробниками транспортних засобів та їх складових частин або іншої спеціально уповноваженої на це Кабінетом Міністрів України організації переобладнання, що призводить до зміни повної маси та її розподілу по осях, розміщення центру ваги, типу двигуна, його ваги і потужності, колісної бази чи колісної формули, системи гальмового і рульового керування та трансмісії.

{Частина друга статті 32 в редакції Закону № 234/94-ВР від 10.11.94}

У разі переобладнання п'яти і більше транспортних засобів протягом року суб'єкти господарювання, які здійснюють господарську діяльність з переобладнання транспортних засобів, повинні мати узгоджену з відповідними уповноваженими державними органами нормативно-технічну документацію на відповідний вид переобладнання та свідоцтво про погодження конструкції транспортного засобу щодо забезпечення безпеки дорожнього руху. Допуск до експлуатації переобладнаних транспортних засобів здійснюється лише шляхом проведення спеціальних випробувань та оформлення сертифіката на відповідність вимогам чинних в Україні правил, нормативів і стандартів.

{Частина третя статті 32 в редакції Закону № 4103-VI від 09.12.2011}

Переобладнання, що призвело до зміни облікових даних механічного транспортного засобу, повинно бути відображено у його реєстраційних документах.

Переобладнання транспортних засобів здійснюється в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

{Статтю 32 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом № 4103-VI від 09.12.2011}

Стаття 33. Основні вимоги щодо технічного стану транспортних засобів, що перебувають в експлуатації
Технічний стан транспортних засобів, що перебувають в експлуатації, у частині, що стосується безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього середовища, має відповідати правилам, нормативам і стандартам, затвердженим у встановленому порядку.

Обов'язок щодо забезпечення належного технічного стану транспортних засобів покладається на їх власників або інших осіб, які їх експлуатують, згідно з чинним законодавством.

Стаття 34. Реєстрація та облік транспортних засобів

Державна реєстрація транспортного засобу полягає у здійсненні комплексу заходів, пов'язаних із перевіркою документів, які є підставою для здійснення реєстрації, звіркою і, за необхідності, дослідженням ідентифікаційних номерів складових частин та оглядом транспортного засобу, оформленням і видачею реєстраційних документів та номерних знаків.

Державний облік зареєстрованих транспортних засобів включає в себе процес реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про зареєстровані транспортні засоби та їх власників.

Державній реєстрації та обліку підлягають призначені для експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування транспортні засоби усіх типів: автомобілі, автобуси, мотоцикли всіх типів, марок і моделей, самохідні машини, причепа та напівпричепа до них, мотоколяски, інші прирівняні до них транспортні засоби та мопеди, що використовуються на автомобільних дорогах державного значення.

Державна реєстрація та облік автомобілів, автобусів, мотоциклів та мопедів усіх типів, марок і моделей, самохідних машин, причепів та напівпричепів до них, мотоколясок, інших прирівняних до них транспортних засобів здійснюються територіальними органами Міністерства внутрішніх справ України.

{Частина четверта статті 34 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5085-VI від 05.07.2012, № 901-VIII від 23.12.2015}

У разі звернення особи, яка внесена до Єдиного реєстру боржників, для здійснення перереєстрації, зняття з обліку транспортного засобу з метою його відчуження територіальні органи Міністерства внутрішніх справ України зобов'язані відмовити у вчиненні реєстраційної дії, про що не пізніше наступного робочого дня повідомити зазначений у Єдиному реєстрі боржників орган державної виконавчої служби або приватного виконавця із зазначенням відомостей про такий транспортний засіб.

{Статтю 34 доповнено новою частиною згідно із Законом № 2475-VIII від 03.07.2018}

{Зміни до частини п'ятої статті 34 див. в Законі № 2262-VIII від 21.12.2017}

Для автоматизованого обліку транспортних засобів, що використовуються на вулично-дорожній мережі загального користування і підлягають державній або відомчій реєстрації, та відомостей про їх власників та належних користувачів ведеться Єдиний державний реєстр транспортних засобів, держателем якого є Міністерство внутрішніх справ України.

{Статтю 34 доповнено новою частиною згідно із Законом № 5085-VI від 05.07.2012; із змінами, внесеними згідно із Законами № 901-VIII від 23.12.2015, № 2262-VIII від 21.12.2017}

Органи, які здійснюють відомчу реєстрацію транспортних засобів, що використовуються на вулично-дорожній мережі загального користування, після реєстрації (внесення змін у відомості про реєстрацію) транспортного засобу невідкладно подають відомості про нього до Міністерства внутрішніх справ України для внесення їх до Єдиного державного реєстру.

{Статтю 34 доповнено новою частиною згідно із Законом № 5085-VI від 05.07.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом № 901-VIII від 23.12.2015}

Відомчу реєстрацію та облік транспортних засобів Збройних Сил України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, житлово-комунального господарства, а також тих, що не підлягають експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування, здійснюють:

{Абзац перший частини статті 34 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5085-VI від 05.07.2012, № 877-VII від 13.03.2014}

транспортних засобів, які належать військовим частинам, об'єднанням чи організаціям, що входять до складу Збройних Сил України, - уповноважений орган Міністерства оборони України;

транспортних засобів, які належать Національній гвардії України, - уповноважений підрозділ Головного органу військового управління Національної гвардії України;

{Частина статті 34 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 5085-VI від 05.07.2012; в редакції Закону № 877-VII від 13.03.2014}

транспортних засобів, які належать Державній прикордонній службі України, - уповноважений підрозділ спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у справах охорони державного кордону;

{Частина статті 34 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 5085-VI від 05.07.2012}

транспортних засобів, які належать Державній спеціальній службі транспорту, - уповноважений підрозділ органу управління Державної спеціальної служби транспорту;

{Частина статті 34 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 5085-VI від 05.07.2012}

транспортних засобів, які належать Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, - уповноважений орган спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань організації спеціального зв'язку та захисту інформації;

{Частина статті 34 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 5085-VI від 05.07.2012}

транспортних засобів, які належать Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту, - уповноважений орган спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань цивільного захисту;

{Частина статті 34 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 5085-VI від 05.07.2012}

великотоннажних транспортних засобів та інших технологічних транспортних засобів - центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці;

{Абзац частини статті 34 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

трамваїв і тролейбусів - центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері транспорту;

{Абзац частини статті 34 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

перегонових і спортивних транспортних засобів - центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту;

{Абзац частини статті 34 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів - центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі.

{Абзац частини статті 34 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

{Зміни до частини восьмої статті 34 див. в Законі № 2262-VIII від 21.12.2017}

Порядок здійснення відомчої реєстрації та ведення обліку транспортних засобів визначається Кабінетом Міністрів України. Для ведення відомчого обліку зареєстрованих транспортних засобів відповідними органами, якими вони зареєстровані, створюються уніфіковані автоматизовані електронно-облікові системи. Відомості відомчого обліку щодо зазначених транспортних засобів є складовою частиною Єдиного державного реєстру.

{Постанови КМ № 1032, № 8, № 164}

{Частина статті 34 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5085-VI від 05.07.2012}

Транспортні засоби особистого користування, тимчасово ввезені на митну територію України громадянами більш як на 30 діб, підлягають державній реєстрації протягом десяти діб з моменту такого ввезення без зміни реєстраційних документів та національних номерних знаків країни їх реєстрації у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

{Статтю 34 доповнено новою частиною згідно із Законом № 2612-VIII від 08.11.2018}

Власники транспортних засобів та особи, які використовують їх на законних підставах, зобов'язані зареєструвати (перереєструвати) належні їм транспортні засоби протягом десяти діб після придбання, митного оформлення, одержання транспортних засобів або виникнення обставин, що потребують внесення змін до реєстраційних документів.

На транспортні засоби оформляються та видаються реєстраційні документи, зразки яких затверджуються Кабінетом Міністрів України, та закріплюються номерні знаки, які відповідають вимогам стандартів. Закупівля за державні кошти бланків реєстраційних документів та номерних знаків для транспортних засобів здійснюється відповідно до вимог законодавства тими органами, на які покладений обов'язок щодо їх реєстрації.

Єдині зразки державних номерних знаків та вимоги до них, у тому числі тих, що виготовляються за індивідуальним замовленням, встановлюються державними стандартами України.

Власники транспортних засобів, зареєстрованих територіальними органами Міністерства внутрішніх справ України, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, можуть замовити один додатковий комплект номерних знаків, який виготовляється за їх індивідуальним замовленням та відповідає вимогам стандартів.

{Частина статті 34 із змінами, внесеними згідно із Законом № 901-VIII від 23.12.2015}

{Частину статті 34 виключено на підставі Закону № 4555-VI від 20.03.2012}

{Стаття 34 в редакції Закону № 586-VI від 24.09.2008 - зміни щодо державної реєстрації мопедів набирають чинності з 1 січня 2010 року; див. п.1 розділу II Закону № 586-VI від 24.09.2008}

Стаття 34¹. Надання інформації про зареєстровані транспортні засоби з Єдиного державного реєстру транспортних засобів

Інформація про зареєстровані транспортні засоби та їх власників, належних користувачів, що міститься у Єдиному державному реєстрі транспортних засобів, держателем якого є Міністерство внутрішніх справ України, є відкритою та загальнодоступною.

Для фізичних та юридичних осіб інформація з Єдиного державного реєстру транспортних засобів надається шляхом пошуку за суб'єктом (власником транспортного засобу) в електронній формі через офіційний веб-сайт органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері реєстрації та обліку транспортних засобів, за умови ідентифікації такої особи (фізичної або юридичної) з використанням електронного цифрового підпису чи іншого альтернативного засобу ідентифікації особи, чи в паперовій формі шляхом подання заяви особисто або направлення її поштою до органів Міністерства внутрішніх справ України. Інформація з Єдиного державного реєстру транспортних засобів надається у порядку і за формою, що встановлюються Кабінетом Міністрів України.

За запитом посадових осіб органів державної влади, органів місцевого самоврядування, судів, органів Національної поліції, органів прокуратури, органів Служби безпеки України, адвокатів, нотаріусів, інспекторів з паркування інформація з Єдиного державного реєстру транспортних засобів у зв'язку із здійсненням ними повноважень, визначених законом, надається за суб'єктом (власником, належним користувачем транспортного засобу) чи за державним номерним знаком у письмовій або електронній формі шляхом безпосереднього доступу до Єдиного державного реєстру транспортних засобів, за умови ідентифікації відповідної посадової особи за допомогою електронного цифрового підпису. Порядок доступу до Єдиного державного реєстру транспортних засобів встановлюється Кабінетом Міністрів України.

За заявою власника чи іншого правоволодільця орган реєстрації та обліку транспортних засобів надає інформацію про осіб, які отримали відомості про зареєстрований транспортний засіб, що йому належить.

Інформація про зареєстрований транспортний засіб чи його власника, належного користувача, отримана в електронній чи паперовій формі відповідно до законодавства за допомогою програмних засобів ведення Єдиного державного реєстру транспортних засобів, є офіційною та використовується відповідно до законодавства.

{Закон доповнено статтею 34¹ згідно із Законом № 597-VIII від 14.07.2015; із змінами, внесеними згідно із Законом № 901-VIII від 23.12.2015; в редакції Закону № 2262-VIII від 21.12.2017}

Стаття 35. Обов'язковий технічний контроль транспортних засобів

Транспортні засоби, що беруть участь у дорожньому русі та зареєстровані територіальними органами Міністерства внутрішніх справ України, підлягають обов'язковому технічному контролю відповідно до цієї статті.

{Частина перша статті 35 із змінами, внесеними згідно із Законом № 901-VIII від 23.12.2015}

Обов'язковому технічному контролю не підлягають:

- 1) легкові автомобілі усіх типів, марок і моделей, причепа (напівпричепа) до них (крім таксі та автомобілів, що використовуються для перевезення пасажирів або вантажів з метою отримання прибутку), мотоцикли, мопеди, мотоколяски та інші прирівняні до них транспортні засоби - незалежно від строку експлуатації;
- 2) легкові автомобілі, що використовуються для перевезення пасажирів або вантажів з метою отримання прибутку, вантажні автомобілі незалежно від форми власності вантажопідйомністю до 3,5 тонни, причепа до них - із строком експлуатації до двох років.
- 3) технічні засоби для агропромислового комплексу, визначені [Законом України](#) "Про систему інженерно-технічного забезпечення агропромислового комплексу України";

{Частина другу статті 35 доповнено пунктом 3 згідно із Законом № 1303-VII від 03.06.2014}

Обов'язковий технічний контроль транспортного засобу передбачає перевірку технічного стану транспортного засобу, а саме: системи гальмового і рульового керування, зовнішніх світлових приладів, пневматичних шин та коліс, світлопропускання скла, газобалонного обладнання (за наявності), інших елементів у частині, що безпосередньо стосується безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього природного середовища.

[Порядок](#) проведення обов'язкового технічного контролю та обсяги перевірки технічного стану транспортних засобів визначає Кабінет Міністрів України.

Обов'язковий технічний контроль транспортних засобів, призначених для експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування та зареєстрованих територіальними органами Міністерства внутрішніх справ України, здійснюють суб'єкти проведення обов'язкового технічного контролю, які мають на правах власності або користування обладнання, що дає змогу перевіряти технічний стан транспортних засобів на відповідність вимогам безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього середовища.

{Частина п'ята статті 35 із змінами, внесеними згідно із Законом № 901-VIII від 23.12.2015}

Перелік обладнання, необхідного для одержання права на здійснення обов'язкового технічного контролю транспортних засобів, а також документів, що подаються суб'єктами проведення обов'язкового технічного контролю для одержання такого права, визначаються Кабінетом Міністрів України.

Періодичність проходження обов'язкового технічного контролю становить:

для легкових автомобілів, що використовуються для перевезення пасажирів або вантажів з метою отримання прибутку, вантажних автомобілів (незалежно від форми власності) вантажопідйомністю до 3,5 тонни, причепів до них із строком експлуатації більше двох років - кожні два роки;

для вантажних автомобілів вантажопідйомністю більше 3,5 тонни, причепів до них та таксі незалежно від строку експлуатації - щороку;

для автобусів та спеціалізованих транспортних засобів, що перевозять небезпечні вантажі, незалежно від строку експлуатації - двічі на рік.

На кожний транспортний засіб, що пройшов обов'язковий технічний контроль і визнаний технічно справним, суб'єкт проведення обов'язкового технічного контролю складає протокол перевірки його технічного стану, який видається водію транспортного засобу. У протоколі зазначається строк чергового проходження обов'язкового технічного контролю транспортного засобу відповідно до періодичності проходження, встановленої частиною восьмою цієї статті.

{Частина дев'яту статті 35 виключено на підставі Закону № 5316-VI від 02.10.2012}

[Технічний опис та зразок протоколу перевірки технічного стану транспортного засобу](#) затверджує Кабінет Міністрів України.

Забезпечення суб'єктів проведення обов'язкового технічного контролю бланками протоколів перевірки технічного стану транспортного засобу, а також доступом до загальнодержавної бази даних про результати обов'язкового технічного контролю транспортних засобів здійснюється на платній основі. [Порядок забезпечення суб'єктів проведення обов'язкового технічного контролю бланками протоколів, доступом до зазначеної загальнодержавної бази даних та розмір плати за надання таких послуг](#) встановлює Кабінет Міністрів України.

Обов'язковий технічний контроль транспортних засобів, які належать військовим формуванням, Міністерству внутрішніх справ України, Національній поліції, Державній прикордонній службі України, Державній спеціальній службі транспорту, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, Оперативно-рятувальної службі цивільного захисту, покладається на ці формування та органи.

{Частина дванадцята статті 35 в редакції Закону № 5085-VI від 05.07.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом № 901-VIII від 23.12.2015}

{Частина тринадцяту статті 35 виключено на підставі Закону № 1303-VII від 03.06.2014}

{Частина чотирнадцяту статті 35 виключено на підставі Закону № 1303-VII від 03.06.2014}

{Частина п'ятнадцяту статті 35 виключено на підставі Закону № 1303-VII від 03.06.2014}

Порядок проведення обов'язкового технічного контролю транспортних засобів, зареєстрованих іншими уповноваженими державними органами, затверджує Кабінет Міністрів України за поданням цих органів.

{Стаття 35 в редакції Закону № 586-VI від 24.09.2008; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2756-VI від 02.12.2010; в редакції Закону № 3565-VI від 05.07.2011}

Стаття 36. Основні вимоги щодо технічного обслуговування і ремонту транспортних засобів

Власники транспортних засобів або особи, які їх експлуатують, зобов'язані забезпечувати своєчасне і в повному обсязі проведення робіт по їх технічному обслуговуванню і ремонту згідно з нормативами, встановленими виробниками відповідних транспортних засобів.

{Частина другу статті 36 виключено на підставі Закону № 3370-IV від 19.01.2006}

Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування повинні організувати роботу і всіляко сприяти створенню мережі служб швидкої технічної допомоги учасникам дорожнього руху безпосередньо на автомобільних дорогах, вулицях та залізничних переїздах.

{Частина третя статті 36 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

Стаття 37. Підстави для заборони експлуатації транспортних засобів

Забороняється експлуатація незареєстрованих (неперереєстрованих) транспортних засобів, ідентифікаційні номери складових частин яких не відповідають записам у реєстраційних документах, знищені чи підроблені, без номерного знака або з номерним знаком, що не належить цьому засобу чи не відповідає вимогам стандартів, або з номерними знаками, які закріплені у не встановлених для цього місцях, закриті іншими предметами чи забруднені, що не дозволяє чітко визначити символи номерного знака з відстані 20 метрів, перевернуті чи не освітлені, а також транспортних засобів, що підлягають обов'язковому технічному контролю, але не пройшли його, та у випадках, передбачених законодавством, без чинного на території України поліса обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (страхового сертифіката "Зелена картка").

{Частина перша статті 37 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3565-VI від 05.07.2011}

Експлуатація транспортних засобів також забороняється в разі:

{Абзац перший частини другої статті 37 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3565-VI від 05.07.2011}

порушення вимог щодо їх переобладнання;

порушення порядку встановлення і використання спеціальних світлових і звукових сигнальних пристроїв;

виявлення технічних несправностей і невідповідності вимогам правил, норм та стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, а також неукомплектованості відповідно до призначення.

З метою недопущення негативного впливу на життя і здоров'я людей або в разі загрози погіршення екологічної ситуації експлуатація транспортних засобів може бути в установленому законодавством порядку обмежена або заборонена в окремій місцевості, оголошеній зоною надзвичайної екологічної ситуації.

{Стаття 37 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3033-III від 07.02.2002; в редакції Закону № 586-VI від 24.09.2008}

Розділ VI

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА НОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Стаття 38. Завдання стандартизації та нормування дорожнього руху

Стандартизація та нормування дорожнього руху провадяться з метою встановлення обов'язкових норм, правил, вимог щодо організації та безпеки дорожнього руху.

Стаття 39. Стандарти дорожнього руху

Державні стандарти дорожнього руху визначають поняття і терміни, методи здійснення контролю за станом організації дорожнього руху, вимоги щодо запобігання шкідливому впливу транспорту на здоров'я людини та навколишнє природне середовище, інші питання, пов'язані з дорожнім рухом. Стандарти дорожнього руху розробляються та вводяться в дію в порядку, що встановлюється законодавством України.

Стаття 40. Нормативи дорожнього руху

Нормативи дорожнього руху повинні відповідати вимогам безпеки, економічності та комфортності дорожнього руху, охорони навколишнього природного середовища та здоров'я людини.

У разі необхідності для деяких категорій доріг і вулиць можуть, залежно від їх функціонального призначення, встановлюватися окремі нормативи. Нормативи розробляються, вводяться і контролюються міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади і підприємствами України та іншими уповноваженими органами відповідно до чинного законодавства України.

{Частина друга статті 40 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

Стаття 41. Правила дорожнього руху

В Україні встановлено правосторонній рух транспортних засобів.

Перевага в русі на перехрестях, де організовано круговий рух, надається транспортним засобам, які вже рухаються по колу.

{Статтю 41 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1993-VIII від 04.04.2017}

Порядок початку руху, зміни руху за напрямком, розташування транспортних засобів і пішоходів, вибору швидкості руху та дистанції, обгону та стоянки, проїзду перехресть, пішохідних переходів і залізничних переїздів, зупинок транспортних засобів загального користування, користування зовнішніми світловими приладами, правила пересування пішоходів, проїзд велосипедистів, а також питання організації руху та його безпеки регулюються **Правилами дорожнього руху**, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Розділ VII

ПЛАНУВАННЯ ТА ФІНАНСУВАННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Стаття 42. Загальні положення єдиної системи обліку показників дорожнього руху і його безпеки

{Частина першу статті 42 виключено на підставі Закону № 3047-III від 07.02.2002}

{Частина другу статті 42 виключено на підставі Закону № 3047-III від 07.02.2002}

Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації можуть розширити перелік статистичних показників, якщо це необхідно для прийняття рішень в межах компетенції, наданої цим Законом.

{Частина третя статті 42 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади та об'єднання не вправі запроваджувати звітність, не передбачену єдиною системою державного обліку показників дорожнього руху і його безпеки.

Стаття 43. Планування заходів щодо забезпечення безпеки дорожнього руху

Органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування в межах своєї компетенції здійснюються підготовка, затвердження і реалізація відповідних програм забезпечення безпеки дорожнього руху. Розробка їх здійснюється на основі раціонального поєднання територіального та галузевого планування, формування взаємопов'язаних збалансованих показників з урахуванням соціально-економічних і екологічних умов конкретного регіону, рівня розвитку дорожньої мережі, стану аварійності та інших показників єдиної системи державного обліку дорожнього руху.

{Частина перша статті 43 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

Програма забезпечення безпеки дорожнього руху повинна включати:

аналіз стану безпеки дорожнього руху та прогноз на певний період;

конкретні обгрунтовані цілі;

заходи, реалізація яких дозволить досягти намічених цілей;

вартість програми та джерела її фінансування;

форми і періодичність контролю за виконанням програми.

Стаття 44. Фінансування заходів щодо забезпечення безпеки дорожнього руху

Фінансування заходів, передбачених програмами, а також інших заходів щодо забезпечення безпеки дорожнього руху здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, відрахувань міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та об'єднань, місцевих бюджетів, позабюджетних коштів і фондів.

Розділ VIII

МЕДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Стаття 45. Медичний огляд і переогляд кандидатів у водії і водіїв транспортних засобів

Медичний огляд проводиться з метою визначення здатності кандидатів у водії і водіїв до безпечного керування транспортними засобами. Зазначений огляд включає: попередні, періодичні, щозмінні передрейсові і післярейсові огляди, а також позачергові огляди, зумовлені необхідністю. Періодичність оглядів, **порядок** їх проведення і направлення водіїв на позачергові огляди визначаються спільним актом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, і Міністерства внутрішніх справ України.

{Стаття 45 із змінами, внесеними згідно із Законами № 586-VI від 24.09.2008, № 5459-VI від 16.10.2012}

Стаття 46. Обов'язки адміністрації підприємств, установ і організацій щодо охорони здоров'я і контролю за умовами праці водіїв транспортних засобів

Адміністрація підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності та господарювання, до штатів яких входять водії, зобов'язана:

організувати обов'язкове страхування кожного водія на випадок нещасної події;

організувати роботу водіїв згідно з чинним законодавством, режимом праці і відпочинку;

запроваджувати заходи, спрямовані на зниження напруженості праці і втомлюваності водіїв;

організувати харчування водіїв у робочий час;

забезпечувати водіїв санітарно-побутовими приміщеннями і обладнанням, а також приміщеннями для здійснення лікувально-профілактичних заходів;

організувати з участю місцевих органів охорони здоров'я роботу з водіями по вдосконаленню навичок подання першої медичної допомоги.

Для медичного контролю обслуговування водіїв та їх оздоровлення підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності та господарювання при чисельності водіїв 100 і більше чоловік створюються відомчі спеціалізовані медичні, фельдшерські та оздоровчі пункти, медико-санітарні частини, поліклінічні відділення та заклади охорони здоров'я, а при чисельності водіїв менше 100 чоловік - з територіальними медичними закладами укладаються договори на їх медичне обслуговування.

Контроль за умовами праці водіїв, виконанням вимог органів державного нагляду, міжвідомчого і відомчого контролю для усунення порушень діючих правил по охороні праці і стандартів безпеки праці на робочих місцях водіїв здійснюють відповідні служби міністерств, відомств, концернів, корпорацій та інших об'єднань, первинні профспілкові організації, а також органи санітарно-епідеміологічної служби.

{Частина третя статті 46 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1096-IV від 10.07.2003}

Стаття 47. Організація медичного забезпечення безпеки дорожнього руху

Організація забезпечення потерпілих під час дорожньо-транспортних пригод екстреною медичною допомогою здійснюється відповідно до [Закону України](#) "Про екстрену медичну допомогу" та планів, які щорічно розробляються та затверджуються обласними державними адміністраціями за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, та відповідними підрозділами Національної поліції.

{Частина перша статті 47 із змінами, внесеними згідно із Законом № 901-VIII від 23.12.2015}

Забезпечення потерпілих внаслідок дорожньо-транспортних пригод та інших учасників дорожнього руху екстреною медичною допомогою та іншою медичною допомогою здійснюється закладами охорони здоров'я, які відповідно до затверджених планів закріплені за конкретними ланками автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів та мають можливість для надання такої допомоги у цілодобовому режимі.

На ділянках доріг, вулиць та на залізничних переїздах встановлюються відповідні дорожні знаки з інформацією про найближчий заклад охорони здоров'я, який може забезпечити надання екстреної медичної допомоги або іншої медичної допомоги, напрямок руху та відстань до нього, а також інформація про телефонні номери виклику екстреної медичної допомоги 103 та екстреного виклику 112.

Інші заклади охорони здоров'я, що знаходяться у безпосередній близькості від автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, мають бути забезпечені необхідним медичним обладнанням згідно з переліком, затвердженим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, і позначені дорожнім знаком "Пункт медичної допомоги".

Зазначені заклади охорони здоров'я мають бути обладнані засобами зв'язку. На магістральних автомобільних дорогах закріплені заклади охорони здоров'я та станції екстреної (швидкої) медичної допомоги забезпечуються також системою сигнально-викличного зв'язку.

{Стаття 47 із змінами, внесеними згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008, в редакції Закону № 5081-VI від 05.07.2012}

Стаття 48. Медична підготовка водіїв, поліцейських і посадових осіб військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України

{Назва статті 48 із змінами, внесеними згідно із Законами № 743-IV від 15.05.2003, № 901-VIII від 23.12.2015}

Водії транспортних засобів, поліцейські і відповідні посадові особи військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України зобов'язані володіти практичними навичками з надання домедичної і медичної допомоги потерпілим внаслідок дорожньо-транспортних пригод, періодично проходити відповідну підготовку за програмами, що затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

{Частина перша статті 48 із змінами, внесеними згідно із Законами № 743-IV від 15.05.2003, № 5081-VI від 05.07.2012, № 901-VIII від 23.12.2015}

Водії зобов'язані стежити за наявністю на транспортних засобах спеціальних медичних аптечок, їх укомплектуванням.

Поліцейські, посадові особи військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, які здійснюють безпосередній нагляд за дорожнім рухом, зобов'язані стежити за укомплектуванням закріплених за ними патрульних автомобілів і приміщень стаціонарних постів медичним майном і медикаментами для надання домедичної і медичної допомоги потерпілим внаслідок дорожньо-транспортних пригод згідно з переліком, що встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

Розділ ІХ

ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

Стаття 49. Охорона навколишнього природного середовища

Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади та об'єднання, що здійснюють проектування, виробництво та експлуатацію механічних транспортних засобів, зобов'язані вживати заходів щодо запобігання та зменшення викидів вказаними засобами забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище, а також шуму і вібрації.

Не допускається виробництво та експлуатація автотранспортних засобів, у викидах яких вміст забруднюючих речовин перевищує встановлені нормативи.

Керівники транспортних організацій, власники автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів та транспортних засобів несуть персональну відповідальність за додержання гранично допустимих нормативів викидів і скидів забруднюючих речовин і гранично допустимих рівнів фізичних впливів на навколишнє природне середовище, встановлених для відповідного типу транспорту.

Підприємства, що виготовляють пальне, повинні дотримувати державних стандартів щодо якості палива і мастильних матеріалів.

У разі виготовлення неякісного палива підприємство притягається до відповідальності у вигляді штрафу.

З метою запобігання забрудненню ґрунту відпрацьованими нафтопродуктами автопідприємства повинні бути забезпечені спеціальними місткостями для їх зберігання.

Розділ Х

КОНТРОЛЬ У СФЕРІ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Стаття 51. Завдання контролю у сфері дорожнього руху

Контроль у сфері дорожнього руху спрямований на забезпечення дотримання міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади та об'єднаннями, а також громадянами вимог законодавства України про дорожній рух.

Стаття 52. Органи, що здійснюють контроль у сфері безпеки дорожнього руху

Контроль у сфері безпеки дорожнього руху здійснюється Кабінетом Міністрів України, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, Національною поліцією, іншими спеціально уповноваженими на те державними органами (державний контроль), а також міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади (відомчий контроль).

Стаття 52¹. Повноваження Міністерства внутрішніх справ України у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху

До повноважень Міністерства внутрішніх справ України у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху належать:

участь у формуванні та реалізації в межах своїх повноважень державної політики щодо забезпечення безпеки дорожнього руху, підготовка проектів законів та інших нормативно-правових актів, у тому числі правил, норм та стандартів, державних і регіональних програм щодо забезпечення безпеки дорожнього руху та його учасників;

здійснення у випадках, передбачених законом, державної реєстрації та обліку транспортних засобів, приймання іспитів для отримання права керування транспортними засобами і видача відповідних документів;

погодження проектів конструкцій транспортних засобів у частині дотримання вимог щодо забезпечення безпеки дорожнього руху;

ведення автоматизованого обліку, накопичення, оброблення та використання відомостей про транспортні засоби, що підлягають державній і відомчій реєстрації, та про їхніх власників;

здійснення у випадках, передбачених законом, контролю за внесенням обов'язкових платежів власниками транспортних засобів;

забезпечення організації та здійснення контролю за підготовкою, перепідготовкою та підвищенням кваліфікації водіїв транспортних засобів, обліком суб'єктів підприємницької діяльності всіх форм власності, що провадять таку діяльність, а також за прийманням іспитів з перевірки знань правил

перевезення небезпечних вантажів автомобільним транспортом та видачею відповідних свідоцтв устанавленого зразка;

ведення обліку торговельних організацій, підприємств-виробників та суб'єктів підприємницької діяльності всіх форм власності, що реалізують транспортні засоби або номерні складові частини до них, видача їм у встановленому порядку бланків довідок-рахунків, актів приймання-передавання транспортних засобів, а також номерних знаків для разових поїздок;

ведення реєстру суб'єктів здійснення обов'язкового технічного контролю та державного контролю за додержанням такими суб'єктами вимог законодавства у цій сфері;

ведення Реєстру адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху, надання доступу до ресурсів цього реєстру щодо порушень правил зупинки, стоянки та паркування транспортних засобів, зафіксованих в автоматичному режимі або в режимі фотозйомки (відеозапису), посадовим особам, уповноваженим розглядати справи за такі правопорушення;

{Абзац десятий статті 52¹ в редакції Закону № 2262-VIII від 21.12.2017}

формування в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, загальнодержавної бази даних про результати обов'язкового технічного контролю транспортних засобів на підставі інформації про результати перевірки технічного стану транспортного засобу, що надається суб'єктами проведення обов'язкового технічного контролю, та інформації про укладення договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, що підлягають обов'язковому технічному контролю, що надається страховиками.

{Закон доповнено статтею 52¹ згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008; із змінами, внесеними згідно із Законами № 3565-VI від 05.07.2011, № 5085-VI від 05.07.2012, № 1193-VII від 09.04.2014, № 1283-VII від 29.05.2014, № 222-VIII від 02.03.2015, № 596-VIII від 14.07.2015; в редакції Закону № 901-VIII від 23.12.2015}

Стаття 52². Оплата послуг з паркування транспортних засобів та контроль за здійсненням такої оплати

При розміщенні транспортних засобів на майданчику для платного паркування особи, які розміщують транспортні засоби на такому майданчику, оплачують вартість послуг з користування майданчиком для платного паркування транспортного засобу згідно з тарифом, встановленим органом місцевого самоврядування відповідно до порядку формування тарифів на послуги з користування майданчиками для платного паркування транспортних засобів, затвердженого Кабінетом Міністрів України. Інспекторам з паркування забороняється приймати грошові кошти у готівковій формі в рахунок оплати вартості таких послуг та/або в рахунок оплати штрафів, накладених на місці вчинення правопорушення.

Положення частини першої цієї статті не застосовуються у випадках, визначених частинами шостою та сьомою статті 30 **Закону України "Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні"** щодо місць для безоплатного паркування, а також до осіб та транспортних засобів, які відповідно до закону та/або рішення відповідної міської, селищної, сільської ради звільняються від оплати вартості послуг з користування майданчиками для платного паркування транспортних засобів на спеціально відведених (позначених) на цих майданчиках місцях.

{Частина друга статті 52² із змінами, внесеними згідно із Законом № 2581-VIII від 02.10.2018}

Міські, селищні, сільські ради можуть прийняти рішення про впровадження на території населеного пункту автоматизованої системи контролю оплати вартості послуг з паркування, програмно-технічний комплекс якої надає можливість в онлайн-режимі контролювати оплату послуг з користування майданчиками для платного паркування.

Особи, які розміщують транспортні засоби на майданчику для платного паркування в межах населеного пункту, в якому не впроваджено автоматизованої системи контролю оплати паркування, але фіксація обставин порушення правил паркування транспортних засобів здійснюється інспекторами з паркування в режимі фотозйомки (відеозапису), зобов'язані сплачувати вартість послуг з користування майданчиком для платного паркування транспортного засобу та залишати на час паркування під лобовим склом транспортного засобу відповідний документ про оплату послуг з користування майданчиком для платного паркування.

{Закон доповнено статтею 52² згідно із Законом № 1283-VII від 29.05.2014; в редакції Закону № 2262-VIII від 21.12.2017}

Стаття 52³. Повноваження Національної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху

До повноважень Національної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху належать:

участь у реалізації в межах своїх повноважень державної політики у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху;

забезпечення безпеки дорожнього руху;

організація супроводження і забезпечення безпечного руху транспортних засобів спеціального призначення;
погодження відповідно до вимог цього Закону, інших законодавчих актів проектів на будівництво, реконструкцію і ремонт автомобільних доріг, залізничних переїздів, комплексів дорожнього сервісу та інших споруд у межах відведення автомобільних доріг або червоних ліній міських вулиць і доріг;
погодження поданих у встановленому порядку пропозицій стосовно обладнання засобами організації дорожнього руху місць виконання дорожніх робіт, проектів та схем організації дорожнього руху, маршрутів руху пасажирського транспорту, маршрутів організованого руху громадян і місць їх збору, порядку проведення спортивних та інших масових заходів, які можуть створити перешкоди дорожньому руху;
видача в установленому порядку у випадках, передбачених законом, дозволів на участь у дорожньому русі транспортних засобів, вагові або габаритні параметри яких перевищують нормативні;
здійснення контролю за безпекою дорожнього руху під час надання послуг з перевезення пасажирів чи вантажів, у тому числі небезпечних, додержанням законодавства у зазначеній сфері, розробленням і видачею в установленому порядку документів щодо погодження маршрутів руху транспортних засобів під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів;
інформування учасників дорожнього руху про фіксацію фактів правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі.
Національна поліція також здійснює контроль за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі, виконанням установлених Кабінетом Міністрів України правил паркування транспортних засобів у частині забезпечення безпеки дорожнього руху на майданчиках для паркування, а у випадках та порядку, визначених законом, тимчасово затримує і доставляє транспортний засіб, у тому числі з використанням спеціальних транспортних засобів (коли розміщення затриманого транспортного засобу суттєво перешкоджає дорожньому руху), на спеціальні майданчики чи стоянки для тимчасового зберігання, відповідно до закону тимчасово вилучає посвідчення водія. {Закон доповнено статтею 52³ згідно із Законом № 901-VIII від 23.12.2015}

Розділ XI

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ДОРОЖНІЙ РУХ

Стаття 53. Відповідальність за порушення законодавства про дорожній рух

Юридичні та фізичні особи, винні в порушенні законодавства про дорожній рух, відповідних правил, нормативів і стандартів, несуть відповідальність згідно з законодавством України.

Стаття 53¹. Відповідальність за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису)

Відповідальність за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, або порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису), несе фізична особа або керівник юридичної особи, за якою зареєстровано транспортний засіб, а в разі якщо до Єдиного державного реєстру транспортних засобів внесено відомості про належного користувача відповідного транспортного засобу - належний користувач транспортного засобу, а якщо в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань відсутні на момент запиту відомості про керівника юридичної особи, за якою зареєстрований транспортний засіб, - особа, яка виконує повноваження керівника такої юридичної особи.

Відповідальна особа, зазначена у частині першій цієї статті, у разі притягнення її до відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, або порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису), має право зворотної вимоги до особи, яка керувала транспортним засобом у момент вчинення правопорушення.

Порядок та особливості притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису), визначаються Кодексом України про адміністративні правопорушення.

{Закон доповнено статтею 53¹ згідно із Законом № 596-VIII від 14.07.2015; в редакції Закону № 2262-VIII від 21.12.2017}

Президент України

Л.КРАВЧУК

м. Київ

30 червня 1993 року № 3353ХІІ